

України, МОН України, Кам'янець–Подільський держ. пед. ун–т. – Кам'янець–Подільськ : Кам'янець–Подільський держ. пед. ун–т, 2001. – С. 14–20.

6. Борисов В. В. Теоретико–методологічні засади формування національної самосвідомості учнівської та студентської молоді : дис. ... д–ра пед. наук : 13.00.07 / В. В. Борисов. – Тернопіль, 2006. – 342 с.

7. Ващенко Г. Виховний ідеал. – Полтава: Полтавський вісник, 1994. – 124 с.

8. Завалевський Ю. І. Громадянське виховання старшокласників: проблеми, досвід, перспективи / Ю. І. Завалевський. – Київ, 2003. – 104 с.

9. Лубенец Т. Г. Педагогические беседы. / Т. Г. Лубенец. – СПб., 2013. – 198с.

10. Сковорода Г. С. Симфония, нареченная книга Асхань, о познании самого себя // соч.: В 2 т. – Т. 1. – М., 1973. – С. 172–243

11. Сухомлинський В.О. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Педагогічна газета. – 2000. – № 6 . – С.4–12.

12. Ушинський К. Д. Твори в 6–ти томах. – Т. 4. – К. 1952 – С. 28.

УДК 37.015.31:316.42]:791–57(47+57)

ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ РАДЯНСЬКОЇ ДИТИНИ ЧЕРЕЗ МУЛЬТФІЛЬМ «НУ, ПОГОДИ!»

Стратилат В. Ф.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

В даній статті була зроблена спроба проаналізувати вплив на свідомість та уявлення про навколишнє середовище радянської дитини одного з найпопулярніших мультфільмів «Ну, погоди!». Однією з особливостей мультсеріалу є те, що він залишається популярним серед молоді сьогодні.

Ключові слова: мультфільм, телебачення, Держтелерадіо, мультиплікаційний герой.

ФОРМИРОВАНИЕ МИРОВОЗЗРЕНИЯ СОВЕТСКОГО РЕБЕНКА ЧЕРЕЗ МУЛЬТФИЛЬМ «НУ, ПОГОДИ!»

Стратилат В. Ф.

ХНУ имени В. Н. Каразина

В данной статье была сделана попытка проанализировать влияние на сознание и представление об окружающей среде советского ребенка одного из самых популярных мультфильмов «Ну, погоди!». Одной из особенностей мультсериала является то, что он остается популярным среди молодежи и сегодня.

Ключевые слова: мультфильм, телевидение, Гостелерадио, мультипликационный герой.

FORMATION OUTLOOK SOVIET CHILD THROUGH CARTOON «NU, POGODI!»

Stratilat V. F.

V. N. Karazin university

In this article was made analysis of the impact on the consciousness and the idea of the environment of the Soviet child of one of the most popular cartoon «Nu. Pogodi!». One of the feature of cartoon is that it still popular today amonge the children.

Key words: *cartoon, TV, gosteleradio, a cartoon character.*

Постановка проблеми. Розвиток технологій в сучасному світі призвів до того, що дитина проводить більшість вільного часу біля телевізора та комп'ютера. Найбільшої популярності набули: комп'ютерні ігри, соціальні мережі та мультфільми. Таким чином, мультимедіа еретворилося в ще один чинник, який впливає на виховання дитини поряд з батьками, школою, друзями. Зазвичай, серед всього різноманіття мультиплікаційних стрічок, школярі обирають продукцію іноземних компаній: Walt Disney Animation, Dream Works Animation, Pixar Animation, Blue Sky Studios, Studio Ghibli та ін., але в той же час вже багато років одними з найпопулярніших серед школярів залишаються радянські мультфільми: «Бременские музыканты», «Возвращение блудного попугая», «Малыш и карлсон», «Тайна третьей планеты», «Простоквашино», «Ну, погоди!» та багато інших.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню впливів мультиплікаційної продукції на світогляд дітей присвячено чимало праць в сучасній історіографії, зокрема стаття І. Р.Кіндрата «Вплив сучасного медіа-простору на формування світоглядних уявлень дитини дошкільного віку»[3]. Психологічні особливості мультфільмів досліджували К. А. Дишель[1], Н. Г. Кривуля[4], М. Сітцева[13], Н. А. Северенчук[14], Е. О. Смирнова[15], А. М. Прихожан[13], особливості сприйняття дітьми телевізійної продукції аналізували Е. В. Єрмізіна[2], В. С. Собкін[16]. Дослідженням телевізійного простору дітей займалися В. І. Куць та О. П. Таран[5].

Формулювання мети статті – аналіз виховної функції радянської мультиплікаційної стрічки «Ну, погоди!» та її впливу на світогляд дитини.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- аналіз середовища та умов, в яких було створено мультиплікаційну стрічку;
- визначити основну ідею мультфільму;
- аналіз головних та другорядних героїв мультфільму;
- виявлення і розкриття основної інформації, яку намагався донести автор;
- аналіз впливу мультфільму на глядача;
- виділення якостей, які мав формувати мультфільм.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток телебачення в Радянському Союзі було розпочато ще в першій половині ХХ століття. В 1951 році на базі Московського телецентру була створена Центральна студія

телебачення, з'явилися перші редакції: літературно–драматичного мовлення, музичного, передач для дітей і т.д. Всі програми йшли в прямому ефірі, запис і монтаж з'явилися пізніше.

Розширився формат мовлення: крім суспільно–політичних передач, фільмів, концертів, театральних постановок з'явилися нові жанри – тележурнали, репортажі, теленариси. Телебачення стрімко розвивалося. З 1959 року в СРСР почало діяти супутникове телебачення – 7 жовтня з допомогою міжпланетної станції "Луна–3" на Землю вперше було передано зображення зворотної сторони Місяця. З 1 жовтня 1967 року в Москві почалися регулярні передачі кольорового телебачення. У тому ж році була створена супутникова система розподілу телевізійних програм на мережу наземних приймальних станцій "Орбіта". У 1967–1970 роках введено в експлуатацію Технічний телевізійний центр "Останкіно". При ньому було створено творче об'єднання "Екран", яке стало найбільшою студією телефільмів в країні. 60–ті роки стали часом народження так званого "авторського ТВ" – разом з дикторами на екрані з'явилися ведучі або автори програм. Величезною популярністю користувалися передачі "Від щирого серця", "В світі тварин", "Клуб кіномандрівників", "Естафета новин", "Блакитний вогник", "КВН", "На добраніч, малюки" і ін.

Головною особливістю та метою засобів масової інформації в Радянському Союзі було виховання культурних цінностей у громадян, любові, гордості до СРСР. В 1969 році Г. Сокольський зумів вирішити дві проблеми: він створив цікаву мультиплікаційну стрічку для дітей та повністю задовольнив вимоги ТАСС.

Мультфільм має біполярний характер. Весь час глядачі спостерігають боротьбу між злом, в образі Вовка, та добром, в образі Зайця. За основу було взято давньоруські казки, де головними героями виступали антропоморфні тварини, які також були поділені на два табори: зло (вовк, лисиця, ведмідь) та добро (заєць, їжак, білка). Для більшого зацікавлення глядача персонажі казок були перенесені в сучасні для радянської молоді умови.

Заєць – позитивний герой, одягнений зазвичай у світло–зелений пуловер та темно–зелені шорти. В цьому образі автори намагалися зосередити всі позитивні риси, якими має бути наділена радянська людина. Заєць ідеальний радянський школяр, який веде активний спосіб життя: займається спортом, бере участь в художній самодіяльності. Цей персонаж виступає в ролі порядного громадянина, який ніколи не порушує правила руху на вулиці, громадського спокою. Через його позитивну життєву позицію він ніколи не потрапляє у складні ситуації.

Позитивний персонаж має вплинути на дитину і надати їй приклад поведінки в громадському середовищі, але найбільший вплив дитина отримує від негативного героя.

Вовк – негативний герой. Для передач негативних почуттів до цього персонажу автори одягнули його у яскраво–рожеву сорочку на випуск та чорні брюки–кльош, які довгий час сприймалися як негативне явище в Радянському Союзі. Для того щоб створити більш безглуздий вигляд на

цього персонажа одягли жовту краватку в зелений горошок та темно-зелений берет. Вовк втілює всі негативні прояви радянської людини: він палить, ніде не працює, порушує громадський порядок, опиняється у відділку міліції. Він завжди потрапляє у різні халепи, травмується. Тому приклад Вовка подано як негативний для радянської молоді.

Спостерігаючи за перебігом сюжету, дитина на підсвідомому рівні асоціює себе з позитивним персонажем, якому весь час «посміхається фортуна» і протиставляє себе негативному персонажу. Разом із Вовком-невдахою дитина негативно сприймає і порушення громадського спокою, паління, завдання шкоди оточуючим.

Окрім головних персонажів вплив на свідомість радянської молоді здійснюють як другорядні дійові особи так і середовище в якому перебувають всі персонажі.

Другорядні персонажі, серед яких найбільш популярним є бегемот[8], виступають в ролі пересічних перехожих, відпочиваючих або працівників. Через цих тварин автори спробували висміяти представників різних професій, та недоліки сучасного соціуму. Наприклад: ведмеді в ролі міліції, які не помічають злочинної діяльності Вовка[8], носоріг, який спить на робочому місці контролера[7], свиня – з великим тазом в метро[8] та інші. В мультфільмі є навіть альянс на Аллу Пугачову та Раймонда Паулса – лисиця та пінгвін[11].

Через висміювання цих персонажів дитина вчиться розуміти як треба себе поводити в соціумі, як належить працювати, яких помилок не можна допускати аби не мати кумедний вигляд так само як герої мультиків.

Під час перегляду мультфільму школярі також сприймають умови в яких знаходяться персонажі. Чисті вулиці, багатоповерхівки з квітами на підвіконнях[6], чисте сучасне метро[8], багато крамниць з широким асортиментом[8], значна кількість різних культурних місць та заходів: будинки культури[7], стадіон [10], цирк[9], музей[9], чистий пляж[12], де можна відпочити. Така реклама радянського життя створює у дітей відчуття добробуту та величі країни, бо Заєць і Вовк також мешканці Радянського Союзу. Разом з тим мультиплікаційний серіал спонукає юного глядача до відвідування різного роду культурних заходів, музеїв, театрів, стадіонів, відкриває для дитини сучасний світ і показує можливості в ньому.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Мультиплікаційний серіал «Ну, погоди!» є успішним проектом радянського Держтелерадіо. Яскравий та цікавий сюжет мультфільму захопив та зацікавив юних телеглядачів і залишається популярним серед цієї аудиторії навіть сьогодні. Розповідаючи дітям звичайну казку про вічну боротьбу між добром і злом автори успішно пропагують добробут, цікаве та яскраве життя в Радянському Союзі.

Беручи за основу вже знайомих дітям персонажів автори помістили їх у сучасний для радянської дитини світ, чим ще більше привернули увагу телеглядачів до свого продукту. Через цю мультиплікаційну казку аніматори змалювали для дітей образи ідеального громадянина Радянського Союзу і

вистіями негативні якості притаманні різним людям та професіям. Через мультфільм у дитини створюється негативне ставлення до паління, порушення громадського спокою та виховується зацікавлення в активній діяльності. Мультфільм також сприяє патріотичному вихованню молоді, прививаючи любов до своєї батьківщини – Радянський Союз. Для багатьох країн, колишніх республік, з розпадом СРСР не сталося якісних змін, тому мультфільм залишається актуальним серед молоді і сьогодні.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаю у більш детальному розгляді мультфільмів та їх впливу на свідомість та кругозір дітей.

Список використаних джерел

1. Дишель К. А. Мультфільмотерапія як засіб корекції та розвитку емоційної сфери молодших школярів / К. А. Дишель // Наука і освіта. – 2014. – № 12. – С. 108 – 113.
2. Ермизина Е. В. Социальная диагностика популярных мультипликационных фильмов для детской аудитории / Е. В. Ермизина // II Всероссийская научно-практическая конференция «Другое детство»: сб. материалов. – С. 265 – 266.
3. Кіндрат І. Р. Вплив сучасного медіа-простору на формування світоглядних уявлень дитини дошкільного віку / І. Р. Кіндрат // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. – 2013. – Ч. III. – № 13 (272). – С. 94 – 101.
4. Кривуля Н.Г. «Страшные» мультфильмы современной анимации / Н. Г. Кривуля // Культурно-историческая психология. – 2014. – Т. 10. – № 4. – С. 57 – 65.
5. Куць В. І., Таран О. П. Мультиплікаційний простір молодшого школяра очима батьків та дітей [Електронний ресурс] – Режим доступу – masters.kubg.edu.ua/index.php/ipsp/article/download/280/236 – Доступ 16.06.16.
6. Ну, погоди! Выпуск первый [Електронний ресурс] – Режим доступу – <https://www.youtube.com/watch?v=JzVjpcTjY-Y> – Доступ 16.06.16.
7. Ну, погоди! Выпуск второй [Електронний ресурс] – Режим доступу – – Доступ 16.06.16.
8. Ну, погоди! Выпуск пятый [Електронний ресурс] – Режим доступу – <https://www.youtube.com/watch?v=N8fJ88b-3ko> – Доступ 16.06.16.
9. Ну, погоди! Выпуск одиннадцатый [Електронний ресурс] – Режим доступу – <https://www.youtube.com/watch?v=JzVjpcTjY-Y> – Доступ 16.06.16.
10. Ну, погоди! Выпуск двенадцатый [Електронний ресурс] – Режим доступу – <https://www.youtube.com/watch?v=JzVjpcTjY-Y> – Доступ 16.06.16.
11. Ну, погоди! Выпуск пятнадцатый [Електронний ресурс] – Режим доступу – <https://www.youtube.com/watch?v=JzVjpcTjY-Y> – Доступ 16.06.16.
12. Ну, погоди! Выпуск шестнадцатый [Електронний ресурс] – Режим доступу – <https://www.youtube.com/watch?v=JzVjpcTjY-Y> – Доступ 16.06.16.
13. Прихожан А. М. Влияние электронной информационной среды на развитие личности детей младшего школьного возраста [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://psystudy.ru/index.php/num/2010n1-9/283-prikhozhan9.html>. – Доступ 16.06.16.

14. Сітцева М. Психологічні особливості мультфільмів для дітей [Електронний ресурс] – Режим доступу – ird.npu.edu.ua/files/sitceva.pdf – Доступ 16.06.16.
15. Северенчук Н. А. Вплив анімаційних фільмів на розвиток психічних процесів дитини / Н. А. Северенчук // Психолог. – 2007. – № 16. – С.17 – 21.
16. Смирнова Е. О. Психологопедагогическая экспертиза мультфильмов для детей и подростков / Е. О. Смирнова, М. В. Соколова // Культурноисторическая психология. – 2014. – Т. 10. – № 4. – С. 4 – 11.
17. Собкин В. С. Структура досуга современного дошкольника: мнение родителей / В. С. Собкин, К. Н. Скобельцина, А. И. Иванова // Социология образования. Труды по социологии образования. – Т. XVI. – Вып. XXVIII. – 2012. – С. 32 – 44.
18. Прихожан А. М. Влияние электронной информационной среды на развитие личности детей младшего школьного возраста [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://psystudy.ru/index.php/num/2010n1-9/283-prikhozhan9.html>. – Доступ 16.06.16.
19. ТАСС: история телевидения [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://tass.ru/spravochnaya-informaciya/523158>. – Доступ 16.06.16.

УДК 378.026

ВИКОРИСТАННЯ 3D-ДРУКУ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІЗИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Токарев П. Л.

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Стаття присвячена розгляду одного з найактуальніших питань сучасної прикладної фізики – адитивним технологіям. Зроблено порівняльний огляд вітчизняних досліджень з теорії технологій 3D-друку та практичної можливості їх використання у галузі вищої освіти. Розглянуто поетапний процес створення цифрової версії майбутнього 3D-об'єкта: від створення файлу у форматі STL та його перетворення у G-код до моменту завантаження його у 3D-принтер. Запропоновано введення у курс фізики вищої школи занять по вивченню адитивних технологій з метою залучення студентів до інженерії, конструювання та винахідництва.

Ключові слова: 3D-друк, 3D-принтер, 3D-моделювання, 3D-об'єкт, прототипування, адитивні технології, Cura, STL-файл, G-код, заклад вищої освіти, курс фізики, фізичний експеримент.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ 3D-ПЕЧАТЬ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ФИЗИКИ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Токарев П. Л.

Статья посвящена рассмотрению одного из актуальных вопросов современной прикладной физики – аддитивным технологиям. Сделан